

בלבבי משכן אבנה

USA 718.521.5231

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245

דע את ביטחונך ביטחון עצמי

תהלוכות הנפש בעולם החומר

ישנו קושי לבטא ולהדגים את השינויים וההבדלים התפיסתיים בין אדם שחי חיים ממבט גופני חיצוני לאדם שחי חיים עם מבט נפשי פנימי. הקושי נעוץ בכך שהעולם הנפשי הפנימי הרבה פחות מוכר וידוע, וקשה לבטא את התפיסה הפנימית למי שאין לו נגיעה של חוויה ממשית כלשהי במושגי כוחות הנפש. על כל פנים, ננסה לגעת במספר נקודות מחשבתיות ורגשיות על מנת להמחיש קמעה את הדברים.

ישנה שאלה מפורסמת בדבר הבנת תלונת בני ישראל במדבר - 'זכרנו את-הדגה אשר-נאכל במצרים חנם את הקשאים ואת האבטחים ואת-החציר ואת-הבצלים ואת-השומים'. הרי כידוע שבמן היתה סגולה שאפשר לטעום בו כל טעם רוצים. ואם כן, מה המקום להתלונן על חסרון בקישואים, אבטיחים, בצלים שומים. הרי די היה בכך שהם יבקשו לטעום טעמים אלו במן, וממילא הטעם היה מורגש בו?

הרבי מקוצק מבאר, כי רש"י ציין את המדרש - אמר רבי שמעון מפני מה המן משתנה לכל דבר חוץ מאלו? מפני שהן קשים למניקות, אומרים לאשה אל תאכלי שום ובצל מפני התינוק. כלומר, ממשות המן היתה

דע את שמחתך . שמחה בחיבור וצירוף . פרק ט'

הכח שמתגלה בחודש אדר בכללות, זהו כח השמחה. ננסה קצת להתבונן בשורשי הדברים, כדי שזוכה בעזרת ה' גם להגיע לשמחה אמיתית בנפש שלנו.

השמחה הראשונה שאנחנו מוצאים שהיתה בעולם, היא בעת נישואי אדם הראשון, אדם וחווה, שהקב"ה שימח אותם, כמו שתקנו חז"ל בברכת חתנים, שמח תשמח רעים אהובים, כשמחך יצירך בגן עדן מקדם. כמו שהקב"ה שימח את אדם הראשון וחווה, בשעה שנישאו זה לזה, כך אנו מברכים כל זוג שנישא זה לזה, וכן אנחנו אומרים בלשון הברכה של החופה, גילה, רינה, דיצה, וחדווה. שהם באים מעשרה לשונות של שמחה (שיר השירים רבה א, א).

נבאר מעט את לשונות שמחה אלו, גילה אותיות גל י"ה. רינה הם אותיות רן י"ה. וזהו על דרך שנאמר אברהם יגל, שמכח הגילה הוא מצרף היו"ד עם הה"א. יצחק ירנן, שמכח הרינה הוא מצרף היו"ד עם הה"א. דיצה אותיות דץ י"ה. פירוש דיצה מלשון דץ, שמח, והוא מצרף היו"ד עם הה"א. אך חדוה ענינו מלשון חדו, חדי, שמח, והם אותיות חד ו"ה, אם כן נמצא שגילה, רינה, ודיצה אלו הם שלושה שמחות שמצטרפים לאותיות י"ה. אך חדווה הוא לשון של שמחה, המצטרפת אותיות ו"ה.

[יש לציין דשורש שמחות אלו של שני חלקי שם הוי"ה הם, ממה שאמרו חז"ל (מדרש שוחר טוב תהלים ט) על הפסוק (שמות יז, טז) כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדור דור, דאין ה' שלם, ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק. אם כן נמצא ששמו של בורא העולם כביכול הוא נחלק לשניים. כשנחלק את שם הוי"ה באמצע, יש כאן שם י"ה לעצמו, ו"ה לעצמו. על יש כמה שמחות ההולכות ומתחלקות, יש שמחה שהיא שמחה של חיבור י"ה שזה ענינו של גילה, רינה, דיצה. אך יש שמחה שהיא של חיבור ו"ה, שזה נקרא חדוה].

באיש ואישה נודע מה שאמרו רבותינו, איש זה אותיות אש - י', אשה זה אותיות אש - ה'. כאשר הם מצטרפים אהדדי, נעשה מכח כך, השמחה שמצרפת איש ואישה, היא מצרפת את היו"ד יחד עם הה"א, ומזה נעשה גילה רינה דיצה. לעומת זאת מהי חדוה, היא מצרפת את הוא"ו עם הה"א.

בן ובת, זוג שמצטרפים אהדדי, זוהי חדוה. אני מצרף דבר שנמצא חוצה

מדברים שבאו מבחוץ אליו. ולכן גם השמחות שלנו, הם שמחות שאינם שלמים. מדוע? כי דבר שבא מבחוץ, כמו שהוא בא הוא גם הולך. וזמנו קצוב.

אבל מה עיקר השמחה השלימה? מה שהאדם מצליח לאחד את חלקי נפשו, בתוך עצמו, שם השמחה היא פנימית. השמחה הפנימית באה לנפש, כשהנפש מתאחדת בתוך עצמה.

הארת סילוק הספק

חלקי נפש של כל אחד מאתנו, הם פונים למקום אחר. אדם קם בבוקר, הוא רוצה לעשות גם זה וגם זה, האם הנפש רוצה רק דבר אחד? כל אחד מאיתנו, יש לו ריבוי רצונות בנפש, שסותרים אחד את השני, רק הוא מסדר לעצמו סדר עדיפויות, הוא בר דעת, הוא מקבל החלטה, הוא עושה את מה שהוא חושב שהוא צריך לעשות. אבל הנפש שלו בעיקרה בנויה, על מערכות של רצונות שסותרים אהדדי, אחד את השני. זה תפיסת הנפש.

איך הנפש מתאחדת בתוך עצמה בלשון ברורה, ברובד מסוים של הנפש, יש לאדם ספק. איך בעומק אני יכול לפתור את אותו ספק, הצורה החיצונית לפתור ספיקות, האדם עושה שיקול דעת, ישוב דעת, ומקבל הכרעות. קשה לו להכריע, הוא מתייעץ עם אחרים. אבל יש מקום פנימי יותר, שמכוחו האדם יכול להסיר את כל הספיקות. כשמתגלה לו המקום היותר פנימי בנפש, מחמת שהיה גילוי מסוים של רובד מסוים בנפש, הספק נופל מאליו.

המעמקי נפש הללו, היו קיימים קודם לכן, לא התחדש כאן עכשיו כלום. אבל מה כן התחדש? שבתחילה היה אי מודעות לאותו מקום, ועתה יש לו מודעות לדבר, זה נקודת החידוש. דוגמא פשוטה, בן אדם למשל בתחילת דרכו, מסתפק איזה מקצוע ללמוד, בשלב מסוים של החיים, יש לו הכרה פנימית בעצמו, ואז הוא מזהה את התכונה של הנפש של עצמו. ואז מה קרה עם הספק הראשוני? הוא לא הכריע, הספק פשוט לא קיים. כל זמן שהוא לא הכיר את עצמו, את תכונות נפשו, הוא חיפש מקצוע להתפרנס, אז עמד בעיניו ספק. בשעה שהוא נגלה לו הווית נפשו, העמוקה יותר בבירור, אז מה קרה עם הספק? הוא מאליו לא קיים, זה לא הכרעה. יש הבדל בין דעת שמכריעה את הספק, לבין גילוי של מקום יותר פנימי בנפש, שבמקום הזה כאשר הוא מתגלה, הספק מעולם לא קיים.

■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את שמחתך

לי. כל ו' זה ו' החיבור, לחבר לעוד משהו. כשהוא פונה ל- ה"א, אני מתחבר למשהו אחר, הייתי נפרד קודם לכן מתחילה, באה חדוה וצירפה את הדברים.

שורש המילה חדוה היא מלשון יחד, אחד. תרגום המילה אחד בארמית הוא חד, כי האל"ף נפלה. זה נקרא חדוה, כלומר לקחנו דברים שהם היו נפרדים אחד מהשני, וצירפנו אותם. על דרך זה נאמר בכתוב (שמות יח, יט) ויחד יתרו, דפירושו שמח יתרו (רש"י שם, ילקוט שמעוני שופטים סה). כלומר כל שמחה שנקראת חדוה, ענינה בעצם, שהיו קודם לכן דברים שנפרדים ואינם מצורפים יחד. באה חדוה, מצרפת אותם. כאשר יש צירוף, ישנה כאן חדוה. זה חדוה בנפש האדם. אם כן ענינה של חדוה, שהאדם מצטרף לדבר שהוא זולתו, הוא נפרד מזולתו, וכשהוא מצטרף אליו, אזי מכח הצירוף יש כאן חדוה.

שמח תשמח רעים אהובים, כשמחך יצירך בגן עדן מקדם. קודם לכן מה הם היו, נפרדים אחד מהשני. מהי החדוה? חדו. כלומר, הם נעשים ביחד, אחד.

שמחת החיבור בתוך עצמו

לעומת זאת גילה, רינה, דיצה, זה מה שהאדם מתחבר עם עצמו בתוך עצמו. רוב בני האדם לא שמחים, כי הם פלגא דגופא בתוך עצמם, הם בתוך עצמם חלוקים בעצמם.

אין שמחה כהתרת הספיקות. כאשר האדם, הותר אצלו הספק, יש בו שמחה. מדוע? כי השני הצדדים לא נפרדים אהדדי, אלא הם נעשים אחד.

כאשר הספק מותר אצל האדם, הוא התיר את הספק, אם כן מה קודם לכן היה בתוך עצמו, בלשון ברורה זה נקרא פיצול אישיות, הוא תופס מהלכים נפרדים. כאשר הוא התיר את הספק, הוא נעשה אחד עם עצמו בתוך עצמו. זוהי שמחה פנימית לגמרי.

כאן בעצם הוגדר שתי מהלכים של שמחות. ישנה שמחה שאני מצטרף לדבר שנמצא זולתי, חוצה לי, אבל צירפה אותי לדבר שנמצא מבחוץ אלי. לעומת זאת, גילה, רינה, דיצה, אברהם יגל יצחק ירנן, זוהי שמחה של האדם בתוך עצמו. שחלקי הנפש של עצמו מתאחדים ולא נפרדים.

בא ננסה להתבונן עכשיו, מה הם רוב הדברים שאנחנו שמחים בהם, האם אנחנו שמחים בדברים שמתוך עצמנו, או מדברים מחוצה? הרוב חיצוני. האדם קנה בית, הוא שמח. הוא קנה רכב, הוא שמח. הוא נישא, הוא שמח. הוא קנה בגד, הוא שמח. אם כן ממה הוא שמח? הוא שמח

משתנה לכל דבר מאכל שרק ביקשו, פרט לקישואים, אבטיחים, חציר, בצלים ושומים מחמת שממשות של דברים אלו מזיקה לתינוקות היונקים. על כל פנים אותם מתלוננים מתאווים גופא יחדו את תלונתם על עניין זה, שהם רוצים ממשות של קישואים, אבטיחים, חציר, בצלים ושומים, ואין הם מסתפקים רק בטעם.

נקודה זו נוגעת לענייננו מאוד. אדם עם תפיסה נפשית די לו בכוחות, די לו בטעם, די לו בתענוג מטעם ערב מסויים, אך הוא לא צריך דווקא את הממשות של המאכל עצמו. לעומת זאת, בעל תאוה שחי את המציאות החומרית - הוא לא יכול להסתפק בכוח הטעם, כי הוא רוצה לקבע את התאוה הוא צריך את הממשות הזו שתהיה אצלו זמינה כל הזמן.

אחת מנקודות הקושי לתפוס את הלכי אדם החי חיי נפש, היא השאלה: האם יתכן שאדם החי בעולמו יכול להוציא את מיטב כוחותיו לפועל ללא בעלות קניינית על האמצעים שכל אדם משתמש בהם. הלא הגדרנו שדי לו לאדם פנימי בקניין פירות בלבד, די לו ברשות שימוש, בשימוש בהשאלה. אולם מה יהיה אם גם קניין פירות לא יהיה לו, לא ישאלו לו או לא יתנו היתר תשמיש. וגם אם כן יהיה מי שיהנה אותו בהשאלה, אבל גם לו אמורה להיות מציאות של פחד מחמת שינוי, שמה יפסיקו לתת לו את רשות השימוש, את קניין הפירות שהוא כן צריך?

ראשית צריך להבין, עצם השימוש בקניין הפירות ולא בגוף הפירות - כבר הינה מציאות של חיבור הרבה פחות חזק לגוף הדבר, ממילא ישנו הרבה פחות פחד מניתוק מגוף הדבר. הרי גוף החפץ מעולם לא היה שלי, וכל מה שיש לי בו הוא רק היתר שימוש ותו לא.

נוסף על כך, אצל אדם היצוני עם בעלות על חפץ, ישנו פחד אם החפץ יפסד - לא יהיה לי. לעומת זאת, אצל אדם פנימי התפיסה היא שמכל מקום קניין פירות יהיו לי. כלומר, את הצורך הנפשי האמיתי והמדוייק שהוא זקוק לו מחפץ או אדם כזה או אחר אי אפשר לקחת ממנו - אם לא יהיה מכאן יהיה משם - על זה נאמר - 'מה לי הכא מה לי התם'.

זאת ועוד, אדם פנימי שהיתה לו גישה לחפצא מסוימת שהוא התעסק עמה או השתמש בה לאורך תקופה. אך כדרכו של עולם, לעיתים נוצר מצב שנבצר ממנו להשתמש בחפץ זה, וגם שימוש בחפצא אחרת כעין זו הוא לא מוצא. ממילא הוא נותר במצב של אין לו לא קניין גוף ולא קניין פירות. אך צריך להבין, הרי כל השימוש בחומריות הוא על ידי הלבשת כוחות הנפש כדי מידת הצורך בלבד בגוף החומרי. אזי גם אם הגוף החומרי מסתלק, האדם פושט את ההלבשה של כוחותיו מעל הגוף הזה, והוא נשאר עם כוחותיו שלו. את החומריות ניתן לקחת לאדם, אך את כוחות הנפש שלו לא ניתן לקחת לו, זה הוא עצמו.

לדוגמא: אדם שהיה רגיל שבתפריט השבועי הקבוע שלו היה מאכל ערב מאוד. ממעדן זה הוא היה ממלא כרסו, ועל טעמו המיוחד הוא היה מתענג. אם משום כל סיבה שבעולם, נוצר מצב שמאכל זה יוצא מהתפריט - זהו, התבשיל הזה כבר לא יהיה תדיר על שולחנו, אולי רק לעיתים רחוקות אם בכלל. אילו מהלך חייו שאת התענוג הוא שאב מהחומריות שבדבר, וחלק משמחת החיים שלו היתה חווית העונג השבועית. הרי שהחסרון בהעדר החוויה משמעותי ופוגעני. אך מהלכו של אדם פנימי שבכל דבר הוא לא משתמש בגוף הדבר עצמו אלא בכוחות שבו.

ממילא גם כאן, הוא לא היה מתענג מגוף המאכל עצמו, אלא היחס כולו היה לעצם כוח העונג מצד ההתפעלות בטעמים. אזי גם אם המאכל הזה גופא כבר לא יהיה זמין עבורו, אין בכך חסרון, כי כוח העונג המתפעל מטעמים נשאר. כלומר, את החפצא ממנה האדם מתענג יכולים לקחת ממנו, אך את עצם תשוקת העונג לא יכולים לקחת ממנו, כי זהו חלק מחלקי נפשו.

כמו כן, ביחס לכוח האהבה: בעוד שאדם חומרי מלביש ומחבר את כוח האהבה שלו בחומר, דהיינו הוא אוהב את גוף של חפץ מסויים, או שהוא אוהב אדם מסויים. ויתר על כן, הוא מקבע את האהבה לגוף הדבר. אזי קיים אצלו פחד שמה גוף הדבר ילקח ממנו, כי אהבתו קשורה ומחוברת לגוף, והניתוק מהגוף יגרום לזעזוע מחמת האובדן.

לעומת זאת, אדם פנימי לא מחבר ומקבע את כוח האהבה שלו לחומריות, כוח האהבה שלו לעולם לא היה ביחס לגוף האדם אותו הוא אוהב ולא לגוף החומרי של החפצא. אלא כוח האהבה שלו קיבל צורה של הלבשה לאדם או חפץ מסויים, אך גם כאשר הדבר הסתלק, הגוף הלך - אך האהבה נשארה. כלומר, יכולים לקחת לאדם את מי או את מה שהוא אוהב, אך לא יכולים לקחת לו את כוח האהבה עצמו, כי הוא כוח שלו.

בהבחנה מסוימת זוהי בחינה מקבילה למה שאירע בעקידה - הכלים נתפשטו והאהבה נשארה. וכן, זהו אותו יסוד כפי שמסופר על אחד מצדיקי הדורות שבנו אהובו הסתלק לבית עולמו, והאב התבטא - את כוח האהבה שעד עתה היה מיוחד עבור בני, כעת אני מפנה את אותו כוח אהבה חזרה לקב"ה. ■ המשך בע"ה שבוע הבא מסדרת דע את ביטחונך

זבחים, מג, ע"ב – דאמר עולא, לא שנו (שאם ירדו לא יעלו) אלא שלא משלה בהן האור, אבל משלה בהן האור יעלו, מהו דתימא הני מילי אבר דמחבר אבל קומץ דמיפרת אימא לא, קמ"ל. ופרש"י, אבר דמחבר – איכא למ"ד דמשלה האור במקצתו נקלט כולו בקדושה. אבל קומץ דמיפרת – אימא דמאי דמשלה מקומץ משלה, אידך כדקאי קאי, קמ"ל דכוליה כחד אבר דמי, עכ"ל. והרי שהגדרת אבר "מחבר", והחידוש שאף קומץ שהוא מיפרת, ע"י הקמיצה דייקא נעשה כמחבר, ודו"ק. ועיין חידושי ר' חיים הלוי (פסולי המוקדשין, פ"ג, ה"ה) שרק כאשר מרצה חשיב כאחד. והיינו שאור הריצוי מצרפו.

והנה שורש הדין שקומץ נקרא מיחבר נעוץ בדין אבר שאינו רק מחבר באבר עצמו אלא יש בו כח חיבור לשאר אברים וכמו שנתבאר לעיל. וכלשון המלבי"ם (בראשית, א, כו) שכל אברי האדם הגם שכל אחד ממוזג מתכונה מיוחדת, הם מתאחדים להיות איש אחד, וכולם קשורים קצתם בקצתם, וכל אחד משלים את חברו, עד שאם יחסר אבר פרטי אחד או גיד אחד, הוא מום וחסרון בכלל הגויה, עכ"ל. ובמשך חכמה (דברים, ג, יא) כתב וז"ל, והנה מנחה אינה קריבה בשותפין רק ביחיד (מנחות, קד, ע"ב), ובצבור באה מנחה (ויקרא, כג, י, טז). לפי שהצבור הוא בכלליותו כמו יחיד שהוא איש אחד, וכל אחד מועיל לחבירו כמו שכל אבר מועיל לחבירו, עיי"ש. והיינו שלא רק כל האברים חשיבי כאחד, כדברי הירושלמי הנודעים שהם בבחינת יד ימין ויד שמאל, אלא אף כל כנסת ישראל נחשבים לגוף אחד הנחלק לאברים וכולם חשיבי כאחד, והוא השורש לקומץ שחשיב אחד. וכנגד טענת המן ישנו עם אחד "מפוזר ומפורד" הכניע הקומץ כמ"ש במגילה, והיינו שהקומץ הוא היפך ממפוזר ומפורד, שע"י נחשבים כל כנסת ישראל לאחד, וגדרו מחבר, כי הקומץ הבא מן הצבור קומץ ומחבר את כל הצבור, ודו"ק.

והנה עיקר חיבור כל אברי האדם הוא ע"י הגידים, וזהו חיבור פנימי בתוך גופו. אולם הקומץ הוא חיבור חיצוני ע"י היד שמחבר דבר חיצוני, ושורשו בחיבור נוסף שמצינו באברים כמ"ש האברבנאל (שמות, כח, ו) וז"ל, והאבנט היה כנגד הגידים הסוככים וחוגרים הגוף לחבר אבר אל אבר, לשלוח להם התנועה וההרגש, עכ"ל. והיינו שכל כח החיבור הוא מכח ה"חיי", אולם במת אין חיבור. ועיין אהלות (פ"ב, מ"ז), ועיין אלשיך (כי תבא, כט, ד"ה ושמא. ומשלי, יד, ד"ה עשק). ועיין שב שמעתתא (הקדמה, ד"ה צורות וקשורות), ורש"י הירש (בא, יב, א, ד"ה הנה).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעילון זה

בחנויות הספרים עכשיו בישראל הקדוש ברוך הוא ברא את עולמו מארבעת היסודות: עפר, מים, רוח ואש. האדם מורכב גם הוא מארבעת היסודות הללו, ובמיוחד עולמו הפנימי.

סדרת הספרים "ארבעת היסודות" מטרתה לפתוח בפני האדם את עולם הנפש על פי החלוקה לארבעת היסודות.

ספר זה עוסק בכוחות הנובעים מיסוד המים, ובו מתפרטים הכוחות השונים הנובעים מיסוד המים, בצירוף היסודות האחרים – כל פעם לפי סדר אחר ואופן שונה.

רבי חיים ויטאל בספרו 'שערי קדושה' מבאר, כי המידה הרעה הנובעת מיסוד המים – היא מידת התאוה.

כח המים הוא כח יסודי באדם, שמעורר בו את כח התאוה. באופן טבעי כאשר האדם אינו עובד על מידותיו התאוה מתגלית אצלו כמידה רעה, אך כאשר הוא מתקן את מידת התאוה בשורשה – היא הופכת להיות מידה טובה.

ספר זה עוסק בביאור פרטי מידת התאוה הרעה שבאדם, והדרכה מעשית לאופן תיקונה.

ערכים בפרשה

[ביאור המהות של כל צירוף שני אותיות בלשון הקודש, ע"פ סדר רל"א שערים (עיין ספר יצירה פרק ב' משנה ב'), לפי ערך המופיע בפרשת השבוע שיש בתוכו צירוף זה, ולפי זה ביאור כיצד מתראה צירוף זה בערך זה ובערכים נוספים שבתוכם מופיע צירוף זה].

היציאה מרעמסס (כנ"ל) איננה שלמה. וז"ש בקש יעקב לגלות את הקץ ונסתם ממנו, והיינו שנאמר בבחינת כמוס, כו-מס. כי כח ה"מס" לא נתקן בשלמות. ובפרטות הוא אוצרו של יוסף (כמ"ש שלהי פסחים) שנשאר גנוז, שהיה מקורו ממס שהטיל על המצרים. ולכן אף שהוטל יראה ופחד ונמס כל לב העמים מפניהם, נמס, נ-מס, אולם לא בשלמות. ובפרט מתגלה בערב רב ושורשו עמלק, וכן בבלעם שהתנגד לישראל במצרים ובמדבר, ובא להילחם עם בלק בבני ישראל וקסמים בידו, קסם, ק-סם.

ערכים נוספים שבהם מופיע צירוף זה:

אסם, מוסר, מכסה, מכסת, מסבה, מסה, מסכנת, מסלה, מסד, מספר, מסרות, מסת, מסת, סמך, מסע, מאס, מכס, כמוס, מסוה, מסך, מס, מסכה, מסכן, מסלא, כרסם, מספד, מספחת, סמדר, סמים, סמל, עמיס, קסם, ססמי, מנוס, עמשסי, חמס, מאסף, כסמת, מסגר, יעמס, מסמרות, מסמר, נמס, מספוא, יסמכיהו, סתם, רמס, מחסה, מסתולל, מסתור, מוסד, מכנסים, מנוס, מסגרת, מסחר, סומפניה, אמסה, רעמסס, סימן, סמר, אחיסמך, סם, מסבת. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

המבדיל ומסתיר ומעלים. ולצורך תיקון חטא העגל, נעשה המשכן, ע"י אהליהב בן אחיסמך, אחי-סמ-ך. והיינו שע"י נתקן ממסך דקלקול למסך דתיקון. וד' חשובים כמת, ואחד מהם מצורע, ובפרט הנקרא ספחת, בחינת מספחת, מס-פחת.

וכאשר חל שורש הרע, לא נשאר מן הטוב אלא סימן בלבד, סמ-ין. והוא אור ניצוצי הטוב שעדיין גנוזים בדבר. וכאשר מעוררים הסימן ע"י משיבים הדבר אל הטוב, לסם חיים. ובירור זה הוא בחינת עיבור, בבחינת עמוסי בטן, עמס, ע-מס. וזה היה התהליך בגלות מצרים, בירור, כעובר במעי אמו, כמ"ש חז"ל. ושם הכה הקב"ה את מצרים בעשר מכות, והיינו הכאת שורש המספר שהוא עשר. מספר, מס-פר, לשון פרור. וזה ע"י מש"כ מסתולל בעמי, מס-תולל, וע"י יצאו ממצרים, לשון מיצר, גבולות, בחינת מסגרת, מס-גר-ת. אולם היציאה לא היתה שלמה בדרך יושר, בבחינת מסלה, מס-לה, אלא כמ"ש "ויסב", מוסבות, מס-בוות. וזה מכח כך שהכסמת לא הוכתה בברד, כסמת, סמ-כת. ולכך יצאו עמהם ממצרים ערב רב, שהם "מספחת" (כנ"ל) על בני ישראל. ובהם גנוז שורש הרע כנודע, והיינו כח סם המות, ולכך

קדושים | מ-ס ואלהי מסכה לא תעשו לכם. מסכה, מס-כה. זכה נעשה לו "סם" חיים, לא זכה נעשה לו "סם" המות. סם חיים, מ' וס' שבלוחות היו עומדים. סם המות, סמא"ל, סם-אל. ואלהי מסכה, זהו סם המות, שורש כל הרע ע"ז, והוא בחינת מסוכן, מסוכן למות, מסכן, מס-כן. וכאשר יוצא לפועל זהו מות, סם המות כנ"ל, ואזי נעשה מספד, מס-פד. ושורש כל הרע הוא שטן הוא יצה"ר הוא מלאך המות. ואמרו חז"ל בב"ר שסמ"ך הראשון שנאמר בתורה הוא גבי האשה, "ויסגר בשר תחתיה", שנברא שטן עמה. סמך, סמ-ך. והוא שרו של עשו, סמא"ל, סמ-אל. והוא שורש הפסד כל דבר, בבחינת רמס, ר-מס. שע"ש כן נקרא רעמסס, רע-מס-ס. מתמוסס, נמס, נ-מס.

ושרש הרע, רעוע, פרוד. בחינת מסה ומריבה, מסה, מס-ה. והוא בחינת סם, סמים, שצורתם פרורים, אבקה. והוא בחינת המסה, שלוקח דבר שלם, והופכו לחלקים. וכן בחינת סמר, סמ-ר, שנעשה בשרו חידודין חידודין, פרורים. והוא בחינת המות, "כי המות יפריד ביני ובינך", מות פירוד. וכאשר חטאו בעגל שבו נקנס עליהם מיתה, לא יכלו לסבול אור פני משה, ונתן משה על פניו מסוה, מס-וה. שהוא בחינת מסך, מס-ך, מסך

ההתבודדות ומעלתה מוזכרות רבות בדברי גדולי ישראל בדורות האחרונים והיא מן העיקרים בתורת הבעש"ט וחסידות ברסלב, אך כבר רבותינו הראשונים האריכו רבות בחשיבותה, תפקידיה ודרכיה. מתוך דבריהם מתברר שגדולי ישראל רובם ככולם היו מתבודדים באופנים שונים.

בדברי רבותינו הראשונים המושג "התבודדות" אין פרושו דיבור עם ה' בהודאה ותפילה בלבד אלא זוהי רק החיצוניות של דבריהם. ענין ההתבודדות הוא השקטת הגוף והחומר וגילוי חלקי הנשמה. לאחר שאדם גילה את מציאות ה'אני' והשקט את מציאות החומר, עבודתו לגלות את מציאות ה' בקרבו. דבר זה נעשה ע"י פנייה אל בורא עולם בהודאה ותפילה. מהי דרך העבודה למעשה בזמן ההתבודדות?

כפי שהרצה לקנות לחם יכול למצוא במרכולים הגדולים כמה עשרות סוגי לחמים; שעורים, חיטים, קמח מלא ועוד סוגים אשר שם התואר 'לחם' וודאי שייך לכולם, כך גם המושג 'התבודדות', אף שהוא שם תואר אחד, יש בו דרכים רבות ושונות. ספר זה מביא אחת מן הדרכים.

ספר זה נבנה על דברי ר"א בן הרמב"ם ועל דברי רבי אברהם אבולעפיה. בצירוף שניהם יחד העמדנו צורה אחת של התבודדות.

ספר זה עוסק במישור המעשי - בהכנה להתבודדות ובהדרכה מעשית בהתבודדות עצמה, אך תכליתו להביא את האדם לתפיסת חיים חדשה - "חיים של התבודדות". הספר פונה לכולם, אך מותאם לנפשות הקרובות יותר לתמימות ופחות להשכלה (הספר 'דע את נשמתך' מהווה המשך לספר זה ועוסק בנושאים אלו ביתר בירור והעמקה).

בלבביפדיה קבלה אמן

ועוד. כתיב (משלי, כו, כה) כי יחזק קולו אל תאמן בו. ואמרו (ברכות, כד, ע"ב) המשמיע קולו בתפלתו, הרי זה מקטני אמנה.

ועוד. כתיב (איוב, טו, לא) אל יאמן בשיו נעתה, כי שוא תהיה תמורתו. וכתיב (ירמיה, ט, ב) וידרכו את לשנם קשתם שקר ולא לאמונה וגו'.

ועוד. כתיב (תהלים, קטז, י) האמנתי כי אדבר. וכתיב (ירמיה, ז, כח) אבדה אמונה, ונכרתה מפיהם.

ועוד. אמרו (זוה"ק, בלק, ר, ע"א) מסיר שפה לנאמנים (איוב, יב, כ) מסיר שפה לנאמנים, אלו דור הפלגה דבלבל לישנהון דלא ישלטון במלה כלל. ועיין רש"י (איוב, שם) אף לנאמנים, כי פע"מ מים שפתתיו נבללים לדבר סרה, כגון אברהם, והאמין בה', וסוף נכשל במה אדע. ופעמים נהפך לאלם. אותיות לפני אמן, אלם.

עינים - שבירה כתיב (במדבר, כ, יב) יען לא האמנתם בי להקדשיני "לעיני" בני ישראל.

ועוד. כתיב (דברים, כח, נט) מכות גדולות ונא"מנות, וחלים רעים ונאמנים. קטלא כולה, וקטלא פלגא, חולי.

ועוד. כתיב (שם, כז, טו) ארור האיש וגו', וענו כל העם ואמרו אמן.

ולהיפך: שבירת האמונה. כתיב (ירמיה, יב, ו) אל תאמן במ. וכתיב (תהלים, פח, יב) היספר בקבר חסדך, ואמונתך באבדון.

ומצד התיקון כתיב (תהלים, קא, ו) עיני בנאמני ארץ. וע"ז אמרו (שבת, קיט, ע"ב) ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו.

עתיק כתיב (תהלים, לו, ו) ה' בהשמים חסדך, אמונתך עד שחקים. ופרש"י, בשביל רשעים הללו אתה מסלק חסד מן התחתונים ומגביה (מכח עתיק) אמונתך עד שחקים לסלקה מבני"א. כי בשמים נגלה האמונה, כמ"ש (תהלים, פט, ג) שמים תכן אמונתך בהם.

אריך אריך, אורך, אורך. וכתיב (תהלים, צב, ג) ואמונתך בלילות. והיינו שע"י אור האמונה מאיר אף הלילה, בבחינת לילה כיום יאיר. ועל בחינה זו נאמר (איכה, ג, כג) חדשים לבקרים רבה אמונתך. והיינו בבחינת יתרון האור (הבא מתוך) מן החושך.

ועוד. במקדש היו מארכין במטבע ברכות הת"פלה (הארת אריך), ואין עונים אמן אחריהם. עיין רמ"ע מפאנו (מאמר הנפש, ח"ה, פ"ג). ובכל מקום שעונה אמן אמרו (ברכות, מז, ע"א) שתהא בינונית, לא ארוכה ולא קצרה. בחינת ז"א. עיין

רי אותיות יושר-ת. וזהו תשורי מראש, מראש - התחלה - אלף, עד תי"ו. וכתיב (דברים, לב, ד) אל אמונה ואין עול, צדיק "יושר" הוא. וע"ז כתיב (תהלים, קיט, ל) דרך אמונה בחרתי, מש"פטיך שויתי. ואמרו (תענית, יא, ע"א) אל אמונה ואין עול, אל אמונה, כשם שנפרעין מן הרשעים לעוה"ב אפילו על עבירה קלה שעושין, כך נפרעין מן הצדיקים בעוה"ז על עבירה קלה שעושין.

ואמרו (תמיד, כח, ע"א) תניא, רבי אומר, איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם, וכו', וי"א יחזיק בא"מונה יתירה. אמן - היא שמיה רבה, ר"ת ישר.

שערות עוה"ז בחינת שית אלפי שנין מטבורו דא"ק ולמטה. עוה"ב ראשיתו שערות. העשרי יהיה קדש. ואמרו (סנהדרין, קי, ע"ב) קטן מא"מתי בא לעוה"ב וכו', תנא משום ר"מ, משעה שיאמר אמן, שנאמר פתחו שערים ויבא צדיק שמר אמנים, אל שמר אמונים אלא שאמר אמן. פתחו "שערים", בחינת שער - שערות.

אזן אח"פ, סוד טעמים, ס"ג, מ"ה, ב"ן, דע"ב דס"ג. ועיין עקידת יצחק (מצורע, שער ס"ב, ד"ה אחר) והוא מ"ש הכתוב (איוב, יב, כ) מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח. כי הסרת השפה נמ"שכת מלקיחת הטעם הפנימי מהדבר, וההפך, לבחכם ישיכיל פיהו.

ועוד. באורות האזן נגלה אות ה'. ועיין ציוני (בשלח) ועוניו ה' פעמים אמן. וכן הוא בשער הכוונות.

חוטם בחינת מ"ה דע"ב דס"ג. ועיין רמ"ע מפאנו (מאמר תיקוני התשובה, פ"ז) תמורת א"ת ב"ש לשם חתך הן אותיות סא"ל, שהוא שם מ"ה מן הע"ב (בחינת מ"ה דע"ב, והבן) של ויסע ויבא ויט וכו'. והנה סא"ל בגימט' פא"י (ר"ת פותח את ידך. פאי - אף - י, בחינת תיקון האף - החו"טם), ר"ת אלו ממונים על הפרנסה, ומספרם אמן בסוד היחוד בצדיקו של עולם דכתיב ביה ויכלכל את יוסף.

ועוד. בחוטם נגלה אות וא"ו. ואמרו (זהר חדש, תיקונים, פד, ע"א) צריך לכוון בחמש סרי ויין דאמת ויציב וכו' ועם א' מן אמת סלקין לחשבון אמן.

פה אכילה: אמרו (סוטה, מח, ע"ב) רבי אליעזר הגדול אומר, כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר, אינו אלא מקטני אמנה.

נישוק: עיין שער הכוונות (כוונת אמן) אמן של הקדיש נקרא בחינת חיבוק וכו', ואמן של תפלה והעמידה נקרא נישוק. עיי"ש.

דיבור: כתיב (מלכים, א, ח, כו) ועתה אלהי יש"ראל יאמן נא דבריך אשר דברת לעבדך דוד אבי.

אור א"ס יחודא עילאה, שמע ישראל. יחור דא תתאה, ברוך שם וגו', כנודע. וכתיב (תהלים, מא, יד) ברוך ה' אלהי ישראל מהעולם ועד העו"לם אמן ואמן. ועוד כתיב (שם, עב, יט) וברוך שם כבודו לעולם, וימלא כבודו את כל הארץ אמן ואמן. וכן כתיב (שם, פט, נג) ברוך ה' לעולם אמן ואמן (וכן שם, קו, מח). ואמרו (שבת, קיט, ע"ב) מאי אמן, א"ר חנינא, אל מלך נאמן. ואמרו (סוכה, מט, ע"א) מעשה ידי אמן, זו מעשה ידי אומנותו של הקב"ה.

ועוד. עיין רקאנטי (וארא) אמן בגימט' צ"א, כמנין הוי"ה אחד, כי השם ג' פעמים עולה ע"ח, ואחד (עולה) י"ג, הרי צ"א.

צמצום צמצום חידש "מקום". וע"ז כתיב (יש"עיה, כב, כג) ותקעתיו יתד במקום נאמן.

ועוד. צמצום, חלל הפנוי, שורש לע"ז. ואמרו (חור"ליו, קכג, ע"ב) אין אמונה בעכו"ם. ואיתא בספר הקנה (ד"ה יראת המקום) ומי שלא שלם (הש"לים) עניית אמן עם בריך הוא קרוב הוא לכופר. ולהיפך אמרו, כל העונה אמר יש"ר בכל כוחו אפילו יש בו שמץ ע"ז מוחלן לו.

ועוד. חלל. ואמרו (ברכות, מז, ע"א) ת"ר, אין עונין אמן וכו' יתומה. והיינו שנעשה חלל בין הברכה לאמן.

ועוד. צמצום כיסוי מסך מבדיל. ועיין ספר הת"מונה (תמונה שלישית) אבל עתה בגלותנו שאין אנו שומעין את השם אלא בכינויו, אנו עונים אמן, לאמת אות אל מקום הנקרא אמת (ז"א) שהוא נראה ואינו נקרא. וכן מבואר בציוני (בלק). ובר"קאנטי (וארא).

קו קו לשון תקוה. וכתיב (שמות, ד, לא) ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל. והיינו שמכח תקותם האמינו.

עיגולים אמרו (ירושלמי, שביעית, פ"ו, ה"א) א"ר יוסטא בר שונם, לכשיגיעו הגליות לטורי אמנה הן עתידות לומר שירה, מ"ט תשורי מראש אמנה (שה"ש, ד, ח). גלות לשון גל, גלגל, עיגול, והוא בחינת שירה כמ"ש באלו מציאות, כשיר - כעיגול.

ועוד. כתיב (תהלים, פט, ט) ואמונתך סביבותיך. בחינת עיגול סביב.

יושר עיין ספר מאירת עינים (בשלח) וז"ל, זהו ענין אמרו (ברכות, נג, ע"ב) גדל כח העונה אמן יותר מן המברך, כי העונה אמן מעלה מחשבתו לפתוח מקום היושר לאמן, עכ"ל. וכן הוא בר"קאנטי (וארא).

כתיב (שה"ש, ד, ח) תשורי מראש אמנה. תשו-

בלבביפדיה קבלה אמן

נוק' כתיב (במדבר, ה, כב) ואמרה האשה אמן אמן. וכתיב (הושע, ב, כב) וארשתיך לי באמונה. ועוד. נקראת בית. וכתיב (שמואל, א, ב, לה) וב- ניתי לו בית נאמן (וכן כתיב שם, שם, כה, כח). וכתיב (שם, ב, ז, טז) ונאמן ביתך.

ועוד. בחינת ארץ. ועיין ספר הקנה (ד"ה סדר סוטה) אל"ף מ"ם נ"ן עולה ארץ.

ועוד. בחינת לבנה - ירח. וכתיב (תהלים, פט, לח) כירח יכון עולם, ועד בשחק נאמן סלה.

ובקלקול כתיב (ישעיה, א, כא) איכה היתה לזו-נה קריה נאמנה. ואמרו (שמ"ר, בשלח, כג, ה) תשורי מראש אמנה, א"ר יוסטא, הר הוא ושמו אמנה, עד אותו ההר ארץ ישראל, ממנו ולהלן חוץ לארץ.

ועוד. עיין כנפי יונה (ח"ג, ס"י קמא) הכוס, בגימט' אמן. ונוק' נקראת כוס.

■ **המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון**

מר. וכתיב (תהלים, לא, כד) אמונים נצר ה'. ועוד. עיין שער הכוונות (דרושי חזרת העמידה, דרוש ה', ענין כוונת אמן) ונחזור לענין כוונת אמן, כי הנה נתבאר כוונתו אך להוריד אור עליון מן אימא עילאה אל זו"ן באותן ג' מקומות שמתחב-רים יחד (עיין ערך קטן הוד).

ז"א סוד ישראל. וכתיב (הושע, יב, א) ועם קדו-שים נאמן. ואיתא בזוה"ק (תיקונים, הקדמה, ה, ע"א) והיה אמונת עתך וגו', אמונה סדר זרעים, עתך סדר מועד, חוסן סדר נשים, ישועות סדר נזיקין, חכמה סדר קדשים, ודעת סדר טהרות וכו', וסימן זמ"ן נק"ט. והיינו זמן קט"ן, בחינת ז"א, ו"ק ששה סדרי משנה. ושורשם "אמונת". והם כנגד ישראל ששים רבוא, ועליהם כתיב (תהלים, פט, ו) אף אמונתך בקהל קדושים.

ובקלקול כתיב (תהלים, יב, ב) כי פסו אמונים מבני אדם. בחינת אדם קטן, כמ"ש (סוטה, מו, ע"ב) קטנים שהיו מקטני אמנה. ואמרו (ברכות, נג, ע"ב) אחר הכל עונין אמן חוץ מתינוקות של בית רבן הואיל ולהתלמד עשויין.

ספר הקנה (ד"א יראת המקום) שהרחיב לבאר זאת. ועיין שושן סודות (אות קנו, טעם איסור אמן חטופה) הארוכה אסורה, משום שמוציא מן אמן האחרון.

אבא שם י-ה באבא. ועיין שער הכוונות (דרושי הקדיש, דרוש א, כוונת הקדיש בעצמו) סוד אמן בגימט' צ"א, והוא סוד שלש מילויי שם י-ה של אלהים הנ"ל, בידוי"ן באלפי"ן בההי"ן, יו"ד ה"י, יו"ד ה"א, יו"ד ה"ה, הם בגימט' צ"א. עיי"ש שכן הוא באמא ובאבא. ועיי"ש דרושי חזרת העמידה, דרוש ה'.

אמא כתיב (במדבר, יא, יב) האנכי הריתי את כל העם הזה, אם אנכי ילדתיהו, כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את היונק. וכתיב (אסתר, ב, ז) ויהי אמן את הדסה וגו' (נעשה לה כאם) לקחה מרדכי לו לבת. אמן - אמן - ובזוה"ק (וילך, רפה, ע"ב) אמן אקרי דכתיב ואהיה אצלו אמון, אלא תקרי אמון אלא אמן.

ועוד. אמא בחינת חשמ"ל, אור מקיף שנוצר ושור-

בקרוב - עולם ברור

המאמרים שבאו בספר זה, רובם נערכו מתוך סדרת שיעורים שניתנה במוצאי שבתות משנת תשע"ב עד שנת תשע"ח, בעיר בני ברק. על תפלת שמונה עשרה נמסרו כמאה ושבעים שיעורים, מתוכם נערכו

ארבעה מאמרים, ועל פרשיות השבוע נמסרו כשבעים שיעורים, ומתוכם נערכו עשרים מאמרים.

כל שיעור מקיף ומברר נקודה אחת בהלכות דעות וחובות הלבבות, ונותן מבט שורשי ומעשי בדרך הישרה שיבור לו האדם.

השיעורים נמסרו באופן של בנין, וקטע מתחבר לקודמו, ועל כן נצרך עיון המקיף את כל המאמר בשלימות, שימת לב וישוב דעת, להבנת הדברים בדקותם על בוריים.

מלאכת העריכה נעשתה ביד אומן מתוך תמלול מדויק, וניתנה שימת לב רבה לשמירה על צביון צורת מסירת השיעור במקורו.

שיעורים אלו נמסרו בזמן קצוב של כחצי שעה, וניתן לשומעם באמצעות מערכת השיעורים של קול הלשון. בסוף כל מאמר צויינה השלוחה למציאת השיעור. השלוחות צויינין הן לפי מספרם בקו הטלפון, והן לפי שמותם, על מנת להקל על מציאתם גם בעמדות קול הלשון שבמרכזי תורה ותפלה.

מאמרים כ"ז נערכו מתוך שיחות שנמסרו לבחורי ישיבה גדולה, כהכנה לקראת חג מתן תורה.

בחלקו האחרון של הספר מופיעים "מאמרי התקופה" - שיעורים שנמסרו לאור תקופתנו, וכן מאמר נוגע לתקופתנו מאת הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, היוצא לאור לראשונה.

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

מילון ערכים בקבלה • אורות - אור מקיף

הוא נשמה לנשמה הנקרא חיה. והנה הוא מקיף לכל הגוף בכללות, אבל הוא מקיף ומאיר בכל חלק כפי מה שהוא, כי בחלק הנשמה מקיף לה בבחינת אור נשמה, ולרוח מקיף בחינת רוח, ולנפש מקיף בבחינת נפש (והיינו הקפה מכל צד, כנ"ל), אבל המקיף הגדול שהוא יחידה שהיא בבחינת א"א, אינו מקיף בצד חלקים, רק מקיף הכל בהשוואה אחת, ולכולן נותן אור של בחינת נשמה, ולכן נקרא יחידה, מפני שאין לה אלא בחינת אחת לבד בהשוואה אחת (והיינו הקפה להביא הכל לתכליתו), עכ"ל. וכן כתב שם (ש"ד, פ"א) וז"ל, ודע, כי נר"ן מתלבשים תוך פנימיות הכלים שהוא הגוף, אך בנשמה לנשמה אין יכולת בגוף האדם לסובלה ונשאת בחוץ בסוד או"מ. וכשהוא מקיף את המוח מדור הנשמה אז הוא בחינת מקיף אל הנשמה, וכשהיא מקפת את הלב שהיא מדור הרוח אז הוא בחינת מקיף אל הרוח, וכשהיא מקפת לכבד מדור הנפש אז הוא מקיף לנפש, כי זו שיש ג' בחינות אלו שהם נר"ן, כן הנשמה לנשמה צריך שיהיה בה בחינת ג' אלו כולם בסוד אור מקיף. אמנם הגולגלת שהוא סוד הכתר משם שורש לנשמה עליונה הנקרא יחידה. וטעם קריאתה יחידה, לפי שהיא מקפת כל העולמות בבחינת נשמה לבדה, עיי"ש.

ובעומק המקיף אינו מאיר רק לאור פנימי שלו, כנ"ל, אלא לכלל כל העולמות שתחתיו. וכמ"ש שם (שער יא, פ"ב) וז"ל, כל האצילות שהוא מא"א עד נוקבא דז"א עם כל המקיפים, כולם נתונים בין או"פ דעתיק יומין ובין אור המקיף שלו, וכולם מאירין ממנו, עכ"ל. ודו"ק היטב.

ועיין לעיל מאמר אור מקיף ואור פנימי.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון

ז"ל העץ חיים (שער עיגולים ויושר, ענף א) אורות הם עצמות הרוחניות, ויש בו שני בחינות שהן ארבעה, דהיינו פנים וחיצון, ואור פנימי ואור מקיף, ואין לך שום אור שאינו כלול מבחינות אלו.

וכתב הרמח"ל בקל"ח פתחי חכמה (פתח כח) וז"ל, אור מקיף - עומד בחוץ ומקיפו, ונקרא שכולל כחו ומביט עליו לכל צד וכו', וזהו אור פנימי ומקיף של ספירות וכו'. ועומד בחוץ - וזה כי האור שהלך להכנס בכלי, לא כולו נכנס, אלא חציו עומד בחוץ, וכו'. ומקיפו, ר"ל שאינו עומד מרחוק שלא יהיה לו שייכות עם הנפעל, אלא מקיפו. ונקרא שכולל כחו, ר"ל שהוא סיבה לו (המקיף סיבה לפנימי), ונמצא שכולל אותו כסיבה למסובב, עכ"ל.

וכתב בעץ חיים (שם, שם) וז"ל, והנה האורות האלו הם ב' בחינות, אחד נקרא אור פנימי "המתלבש" תוך הכלים, והשני נקרא אור "מקיף" ו"סובב" עליו, שמרוב גודל הארתו אין הכלי יכול להלבישו ולקבל כחו בתוכו ונשאר אור ההוא מקיף וסובב עליו מבחוץ. וכמו כן בבחינת הכלים אין לך שום כלי בעולם שאין לו ב' בחינות ע"ד הנ"ל, הלא הוא בחינת פנימיות הכלי, ששם ה"תדבקות" ו"התלבשות" אור פנימי הזה בתוכו. ועוד יש לו בחינת חיצוניות הכלי אשר עליו מבחוץ סובב ומקיף אור מקיף הנ"ל, עכ"ל. והבן שלפי דברי הרמח"ל הנ"ל, אין ענין אור מקיף רק ריבוי בכמות ביחס לאור פנימי, אלא זהו מהות שונה, מהות של מקיף, והיינו "שמביט עליו לכל צד", כלשון הרמח"ל. ובדקות יותר, יש מקיף דחיה ומקיף דיחידה. מצד מקיף דחיה הוא מביט עליו מכל צד. ומצד מקיף דיחידה הוא מקיף עליו להביאו לתכליתו, בסוד נעוץ סופן בתחילתו ותחילתו בסופן. וכמו שכתב בעץ חיים (ש"ן, פ"ה, מ"ת) וז"ל, והנה מקיף זה

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת info@bilvavi.net

בלבביפדיה מחשבה

יום ד' 20:30

רח' קדמן 4

חולון

לפרטים 050.418.0306

הרב איתמר שוורץ

בלבביפדיה עבודת ה'

יום ג' 20:30 בדיוק

רח' הרב בלוי 33

ירושלים

לפרטים 052.765.1571

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231 2>4>12

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 02.578.2270

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567

הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

בלבבי משכן אבנה

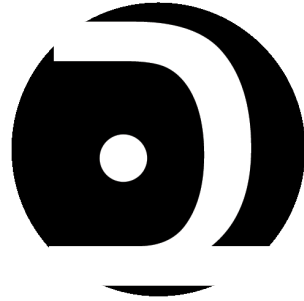
שאל לבבי

שאלות ותשובות

אחרי-קדושים תשפ"ב

[239-238]

מהארכיון

- ב..... מהו שכל דק והיכן הוא ניכר בספרי רבותינו
- ב..... מבט תורני על צער אלמנה ומה לעשות כדי לשמחה
- ג..... הכרת מציאות הבורא ית"ש והפניה אליו
- ד..... פתח למבקש שלמות
- ד..... הכוחות המרכיבים את ספרי 'בלבבי'
- ה..... הגדרת מידת הבושה
- ה..... איך ידע האדם מהו גבול כוחותיו בלימוד התורה
- ו..... עבודת האשה בכלל ואשת אברך בפרט
- ז..... בירור היסודות בנפש האיש ובנפש האשה
- ח..... הכוונה למי שמרגיש שאינו רואה ברכה בלימודו
- ח..... סדר האלפים מאלף השביעי עד אלף העשירי

מהו שכל דק והיכן הוא ניכר בספרי רבותינו

שלום לכבוד הרב,

הרב מדבר בהקדמה של מסילת ישרים על הענין של שכל דק וכדומה, ושמגיעים לזה על ידי לימוד התורה.

מה זה למעשה בפועל? ואיך למעשה מגיעים לכך, הרי כולנו לומדים תורה ולא מגיעים לדקות השכל.

תודה.

תשובה:

נמסרו בס"ד שיעורי דע את תורתך - דרכי הלימוד, באופן של הדרכה מעשית.

"למעשה בפועל", להבנת הדבר, נמסרו כמאתיים שיעורים בגמ' ושו"ע באופן הזה.

אולם עליך למצוא את המהלך הפרטי השייך לחלקך, וכל הנ"ל אינו אלא דוגמא בעלמא.

הרגיל בתורתם של רבותינו כר' חיים מבריסק, ר' שמעון שקופ, והרוגטשובר, יכיר היטב מהו שכל דק.

בחלק האגדה, הדבר ניכר היטב לדוגמא בספר פחד יצחק.

בחלק הקבלה, ניכר היטב לדוגמא בתורת הלשם.

בחלק החסידות, הדבר ניכר היטב לדוגמא בתורת חב"ד, ונגלה מאוד בספר הערכים של תורת חב"ד.

מבט תורני על צער אלמנה ומה לעשות כדי לשמחה

שלום כבוד מו"ר הרב שליט"א.

א) אני גר בשכנות לאשה אלמנה שהיתה אשת ראש ישיבה ות"ח גדול שנפטר, שהיה ידוע בהתמדתו בתורה, בצדקותו, ובמידותיו הנעלות. הגיל שלה הוא קרוב לשמונים. ורוחה נשברת מאד מכל המצב שלה. פעם אמרה לי שהיא עצובה מאד כאן. הילדים שלה תמיד באים לביתה לבקרה ולעשות לה נחת עם כל הנכדים והנכדות, כיון שהם חפצים בטובתה ובבריאות נפשה, ועם כל זה, האלמנה סיפרה לי פעם שאינה חפצה בכך ושהיא רוצה להיות רק לבד ובלי ביקור של המשפחה שלה כ"כ. פעמים כשאני יושב בביתי, אני שומעה שהיא בוכה במרירות על מר גורלה ועל צערה שלה, והבכיות שלה שוברת את ליבי. אני חושש שהיא סובלת בסתר ושהיא לבדה בצערה. אני רוצה לסייע לה ולחזק את רוחה אבל איני יודע כיצד. האם הרב יכול לתת לי עצה מה אני יכול לעשות בעבורה?

ב) מכל הנ"ל נעשה רפיון באמונה שלי בטובת הקב"ה. כיצד אני יכול לחזק את האמונה שלי שהכל דעביד רחמנא לטב עביד? יודע אני שהקב"ה הוא דיין אלמנות ואבי יתומים, אבל ליבי לא מרגיש זאת בכלל, כיון שאני רואה ומרגיש ושומע, שהאלמנה הזו היא כ"כ בצער ושאין לה נחמה....

תשובה:

א. ראשית יש לידע שהאדם מורכב מסתירות רבות בתוכו. ולכך יתכן שאינה רוצה כ"כ שיבוא לבקרה. אולם יתכן מאוד שהיא רוצה כך ורוצה גם להיפרך, ויכולות להיות לכך סיבות רבות מאוד.

מחד יש לחפש אישיות יקרה שיכול ליצור קשה עמה, קשר אישי עמוק וכנה ולפ"ז להבין את רוחה ולפעול בהתאם. ומאידך יש ליידע את בני המשפחה, את המבין שבהם, במצב באופן עדין וחכם.

ב. יש באדם שני כוחות שורשים, השכלה - הבנה, אמונה - תמימות.

הרפיון נובע מכך שהנך רוצה להשכיל ולהבין ועי"ז לראות את השגחת ה' לטובה בפועל.

אולם באופן זה יש ראשית לחפש את הנקודות הטובות שהקב"ה מיטיב עמה, והם יוכרו מכח השכלה והבנה. אולם מאידך יש להעמיק ולחדד את כח האמונה והתמימות.

ובודאי הקב"ה בהשגחתו הפרטית שלח אליך את אלמנה זו עם כל מצב ע"מ לעוררך שאמונתך בתמימות חסרה ועליך לעמול ולקנותה. והיינו לקנות אמונה שהקב"ה משגיח על הכל בפרטי פרטות, ולטובה, הן חלקו טוב נגלה, וחלקו טוב נסתר, כי לא מחשבותי מחשבותיכם וגו', מתוך התבוננות והפנמה והשבה אל הלב שאין לאדם כלל כח להשיג את שלמות פעולותיו של הקב"ה ורוב טובותיו.

הכרת מציאות הבורא ית"ש והפניה אליו

שלום רב,

בספר בלבבי משכן אבנה חלק ב', הרב מציג סולם עליה. בשני החלקים הראשונים, הרב כותב אודות ההכרח שבהכרה במציאות הבורא, ולאחר מכן בכך שהוא נוכח. רק בחלק השלישי הרב מתייחס לכך שיש לפנות לקב"ה לסייעתא דשמיא בהפנמת השגחתו הפרטית, במוח ובלב.

האם גם בשני השלבים הראשונים נכון לנהוג כך, או שמא מדובר בסתירה מיניה וביה? שהרי עד כמה שלא מבססים את ההכרה במציאותו ובנוכחותו, כביכול אין מקום לתפילה?

תשובה:

אם אין הכרה במציאותו ח"ו אין למי לפנות. אולם מכיוון שכל יהודי מכיר זאת, אולם הכרתו אינה שלמה, והתהליך המוצע ענינו לברר את ההכרה יותר ויותר. לכך אם יש צורך בודאי שניתן לפנות אליו ית"ש. אולם עדיין אינו השלב של בנין כח זה בעיקר, אלא השתמשות עמו כדי הצורך. ולאחר מכן עוסקים עמו באופן של בנין.

יתר על כן אם ישנו צורך אפשר להקדים שלב לשלב של הכרת נוכחותו. ופעמים שיש קושי לאדם ניתן להקדימו אף לפני השלב של הכרה במציאותו. כי יש בני"א לא מועטים שיש להם קושי לעסוק בהכרה מופשטת של מציאותו. ורק לאחר שהם בונים קשר של תפלה ודיבור עמו ית"ש, נקל להם יותר לחוש במציאותו ובנוכחותו.

יש להבין שהסדר המוצע בספר הוא הסדר הפנימי. אולם בפועל פעמים נצרך לשנותו איש לפי נפשו ולפי מדרגתו, והחכם עיניו בראשו.

פתח למבקש שלמות

אני מרגיש כאילו חסר לי שלמות. אני מרגיש שה' שם אותי לכאן כדי להשלים משהו. אני לא יודע מה לעשות. אני מרגיש שאני לא עושה את המשימה שלי. אני מרגיש כה אבוד. אני יודע שאני מיוחד. אני יודע שיש לי כוחות. אני לא יודע מה לעשות?

תשובה:

יש להתבונן אילו כוחות טובים נטע בך הקב"ה. ואח"כ להתבונן מהו הכח הטוב ביותר שגנוז בקרבך. ואת אותו כח יש לנסות לפתח ולהוציא לפועל.

הכוחות המרכיבים את ספרי 'בלבבי'

לכבוד הרב שליט"א.

הרב כתב כמה וכמה פעמים שצריך לדעת את שורש הנפש של המחבר כדי לדעת למי בדיוק נכתב הספר, וכיצר להשתמש בדברים הכתובים בו.
לפ"ז שאלתי, האם סדרת "בלבבי" מיועד עבור אנשים בעלי שורש/יסוד מסוים? (בדומה ל"שורש נשמתו" של הרב)
והאם הרב יכול בבקשה לפרט לבעלי מיזוג אחרים, ספרים שונים שעל ידם ניתן להכנס לשערי העבודה.

תודה רבה

תשובה:

הכוחות שמרכיבים ספרים אלו בתמצית הם:

א- תמימות.

ב- סדר.

ג- בנין.

ד- עולם ברור.

ה- עומק רגשי מובנה.

ו- עומק שכלי מובנה.

ז- חיבור מהשורש לענפים, וכללות כל הענפים.

ח- קיבוץ כל השיטות, בבחינת דן מאסף לכל המחנות.

ט- מחשבה מופשטת, ומחשבה מולבשת.

י- כח מעשי מובנה.

בכל ספרים מתגלים בבירור "חלקים" מהנ"ל, ולא כולם עיקרים בו.

ויתר על כן, יש מדרגת אור ויש מדרגת ניצוצות. ויש וחלקו באור הנ"ל, ויש וחלקו בניצוצות.

שאר הספרים והדרכים זוהי שאלה כללית ורחבה מאוד, ועוד חזון למועד אי"ה ית"ש.

הגדרת מידת הבושה

שלום כבוד הרב,

ברצוני לדעת הגדרת מידת הבושה. נדמה לי שבושה זה שמתביישים מזה שמתביישים.. כי כולם מכירים על הפנים שאני מתבייש..

בכל אופן, חסר לי את הגדרתו כראוי.

תודה רבה.

תשובה:

יש בושה פנימית, שאדם בוש ממה שראוי לו לפי שורשו. וזהו בושה - שובה. הוא שב לשורשו, ולכך "אזיל סומקא, ואתי חיוורא" (ב"מ, נח, ע"ב). והיינו שדמו חוזר לשורשו, וחוזר חלילה. והיינו שמביט מה ראוי לו להיות לפי אמיתיות פנימיות. וסתירה זו היא גופא בושה.

ויש בושה חיצונית שאדם בוש מזולתו, הן בושה במעשיו ודיבוריו ומדותיו וכו', והן בושה מעצם כך שמתבייש.

איך ידע האדם מהו גבול כוחותיו בלימוד התורה

שלום כבוד הרב,

מצד אחד אני שומע על ת"ח גדולים שלמדו (ולומדים) תורה הרבה עמלו והתייגעו על התורה למדו המון שעון מיעוט שינה וכו' וגדלו בתורה, מצד שני אני שומע על הרבה אנשים שגם למדו הרבה וזה גרם לכך שהיו להם כאבי ראש או שהגיעו למצב שכבר לא רצו ללמוד, או שאפילו כבר עזבו את הישיבה וכו'? מה החילוק ביניהם?

האם זה נכלל ב"הכל בידי שמים", או שזה נכלל ב"חוץ מצינים ופחים"?

מדוע ה' ברא את הבריאה בצורה כזו שאדם יכול להנזק אם ילמד יותר מידי? האם זה רק בדורות אלו או גם בדורות שעברו?

איך להמנע מלהגיע למצב כזה? איך אדם יכול לדעת מתי צריך צריך ללמוד יותר או להרפות?

תשובה:

גבולו של הדבר עדין מאוד. ואף חכמי הדורות נסתפקו בו הרבה. ונגיד קוים כללים לדבר.

יש לבדוק בדיקה עדינה ודקה מה הם גבולות כוחות הגוף, ועל דרך כלל לא לחצות אותם אלא מעט.

כמו כן יש לבדוק מה הם כוחות הנפש, ולהכירם היטב. וכאשר משתמשים בכח אחד באופן קיצוני יש להשתמש בכח הפכי על מנת לאזן זאת. ודבר זה חכמה ואינה מלאכה ללמוד איך לאזן את הנפש, פעמים ע"י כח קיצוני ופעמים ע"י כח אמצעי.

ובכל תקופה קצרה יש לבדוק זאת שוב, ולאזן לפי הצורך.

זאת ועוד. אם עיקר עסקו של האדם בתורה אינו לשמה, ישנו חשש גדול שיפול לקצוות מסוכנים. אולם אם עוסק בה לשמה, פעמים רבות, אור קדושתה חופף ומאיר עליו, ומכוון את כוחות גופו ונפשו ומאזנם.

ככלל רוב הנפילות מצויים אצל בעלי רצון חזק אולם בעלי פקחות מועטת, שהכרתם את עצמם מועטת מאוד, ושם הסכנה מצויה לרוב.

"צדיקים ילכו בה ופושעים יכשלו בה". וכל הבריאה כולה ניסיון, הן בשורש בתוה"ק, והן בענפים, עניני העוה"ז על כל חלקיו.

עבודת האשה בכלל ואשת אברך בפרט

לכבוד הרב שליט"א,

(א) מהי עבודת האשה באופן כללי, ובאיזה נקודות האשה שונה מהאיש בעבודת ה' שלה? (מלבד קיום תרי"ג מצוות וגידול בנים)?

(ב) שמעתי בדרשה מהרב שליט"א שהאשה יש לה יותר חיוב ללמוד ולהבין את הנפש, משא"כ האיש שמצווה על ת"ת אין לו את החיוב הזה כ"כ. לפי"ז האם כל סדרות "דע את" ו"ארבעת היסודות" הם שייכים יותר לנשים ולא לאנשים, כיון שסדרות אלו מבארים הכרת הנפש?

(ג) ובפרט, מהו עבודת אשת אברך כולל? האם אשת אברך כלל צריך ג"כ לבנות עולם הפנימי שלה, או שדי בכך שיש להן מסירות נפש להתורה של בעלה (וכבר אמר הרב הרבה פעמים שע"י מסירות נפש האדם אין צריך לבנות עולם הפנימי שלו, כיון שע"י מסירות נפש האדם קופץ ישירה אל תכלית העבודה).

יישר כחך ותודה מאד להרב שליט"א.

תשובה:

א. נודע משם הגר"א שעיקר עבודת האיש במצות ת"ת, "ספרא". ועיקר עבודת האשה, צניעות, "צניעותא". וכתולדה מכך עבודת האיש עיקרה איש תם יושב אהלים, והגית בו יומם ולילה, ובתורתו יהגה יומם ולילה. ועבודת האשה, בבית אלקים נהלך "ברגש". כל כבודה בת מלך פנימה, עולם רגשות פנימי.

ב. אצל האיש עיקר רוב יומו צריך שיהא במצות ת"ת, ומיעוטו עסק בנפש וכוחותיה - תיקונה ואיזונה. אולם אצל האשה מלבד גידול בני ביתה וסיוע בפרנסה לפני הענין, עיקר עסקה צריך שיהא בנפש, כוחותיה - תיקונה, ואיזונה. בנוסף יש לאזן זאת עם אהבת ישראל, וגמ"ח לרוב, לפי הענין.

ג. מסירות נפש היא דרך ליחידים ממש. ולכך ככלל מלבד התמסרותה לבני ביתה, ובעלה בראש, נצרך אף בנין עצמי של עולם פנימי.

בירור היסודות בנפש האיש ובנפש האשה

בס"ד

הרב אמר (בהשיעור של ראש חודש עבודה - חודש אב) שנפש האשה נבראה בעיקר מיסוד האש ויסוד העפר, ונפש האיש נבראה בעיקר מיסוד הרוח ויסוד המים. וביחס למדת העצבות, הרב אמר שנשים בדרך כלל נוטות לעצבות מיסוד האש, באופן של כילוי, בחינת "כל זה איננו שוה לי", וגם הם נוטות לעצבות מיסוד העפר, כבידות.

איך זה מסתדר עם מה שהרב אמר ב"דע את נפשך" ובסדרת "ארבעת היסודות" ועוד, שכל אדם צריך לברר מהי עיקר היסוד הדומיננטי שלו, כיון שהרב אמר שהאש ועפר שולטים על נפש האשה, והרוח ומים שולטים על נפש האיש?

ישר כח

תשובה:

רבותינו לימדונו שצורת הבריאה באופן של כלל ופרט.

ושורש כלל הזכרים מאותיות י-ו שבשם הוי"ה שהם זכרים, ומהותם מים - רוח.

ולעומתם כלל הנקבות מאותיות ה-ה שבשם הוי"ה שהם הנקבות, ומהותם, אש - עפר.

אולם בפרטות כל נפש יש בה ארמ"ע דארמ"ע, בפרטות ובפרטי פרטות. ולכך יתכן שאשה תהא רוח דרוח, או רוח דמים, או מים דמים, או מים דרוח, אולם זהו בפרטות, אולם מצד שורשה הכללי "אשה", שורשה באש, או עפר. ושורש זה פעמים גלוי יותר, ופעמים מכוסה ונעלם. משא"כ הפרטות גלויה יותר.

ולכך ע"ד כלל, יותר נכון לעסוק במדרגת הפרטות ולא לעסוק בעיקר בכללות.

הכוונה למי שמרגיש שאינו רואה ברכה בלימודו

לכבוד מו"ר שליט"א.

אדם שבוכה בתמידיות שנים על גבי שנים לרבש"ע שיאיר לו כיוון בעבודה. איזה פתח של תענוג וחיות (בפרט בת"ת). ומרגיש שח"ו הקב"ה אינו חפץ בעבודתו, וכביכול תמיד דוחה אותו. מה עליו לעשות? להמשיך לא להתיאש, ולבכות, בתקווה שהוא כבר בפתח, או שבאמת זהו סימן ש'לא מצא סימן ברכה', ויתחיל לנסות להיות מ'תומכי אורייתא'? כוח ה'לבד' נטוע בי מילדות. קל לי להגיע להשקטה פנימית, עד כדי זרימת דמעות מתפילה עמוק. וכן כאשר יש לי לפעמים 'ניצוץ' של חיבור לגמרא /לכתבי בעל התניא, אני לומד כב'השתפכות הנפש', נעשה מאוד רגשי וכו'. ולכן קשה לי פי כמה וכמה, שמדי יום ביומו אני ליכול לבכות לרשב"ע באמת מנקודה פנימית, ומאיך גיסא כאשר אני ניגש ללימוד תורה לא חש "כי הם חיינו" ו"אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה" וכו'. חשוב לציין אני ב"ה, לא שקוע בתאוות, ואין לי מדה רעה קיצונית. וניסתי הרבה דרכי עבודה. "ואנחנו לא נדע מה נעשה".

תודה רבה לכבוד הרב.

תשובה:

א. ראוי לשבת להתבונן ולכתוב אלו חלקים "כן זכית" עד עתה. ולחזור על זאת בכל יום, ולהודות על כך לקב"ה בפה מלא. עצם ההתעסקות במה "שיש" נותן יציבות תוקף וחוזק. לעת עתה הינך דבק יותר במה שחסר ולא במה שיש.

ב. יש תענוג רגשי ויש תענוג שכלי. לעת עתה הנך מחפש ומוצא יותר תענוג רגשי בלימוד. אולם תענוג שכלי אינו כ"כ גלוי, ולכך הנפש חשה חסרה. ובכללות, הכח הרגשי גלוי יותר מהכח השכלי.

יש להיכנס למהלך מסודר של לימוד עיוני מעמיק מתוך חיבור שכלי עצמי, ומתוך כך למצוא תענוג שכלי.

ישנה אפשרות לשמוע את סדרת דע את תורתך - דרכי הלימוד.

סדר האלפים מאלף השביעי עד אלף העשירי

בדבר סדר האלפים, ידוע שיטת הגה"ק בעל הלשם זי"ע למסקנתו - שאלף השביעי בינה [כמבואר בסד"צ], ואלף שמיני כבר בחכמה [כמפורש בתחילת הברית מנוחה], אלף התשיעי בהי"ג ת"ד [כמבואר שהיא עלייה בפנ"ע בעליית מנחת שבת, והוא סוד המקיפין כמ"ש בספר הכללים כלל י"ז ענ"ד אות י' באב"מ הארוך], ואלף העשירי בהכתר כנודע.

ובשיטת הרמח"ל העיקר כמו שכתבתם גם אתם בכללות - ועכ"פ אין הכוונה שבאלף השביעי יעלו העולמות כבר בעקודים ואח"כ בחוטם ואח"כ באוזן - אלא כמ"ש שם בעליית משה - שהיה כפי הנהגת העקודים מצד שליטת הנשמה בהגוף ולא שעלה לשם גם לא בעליית הערך כמובן. ושוב תודה רבה, ולוואי שתבורכו למעלה למעלה.

תשובה:

השתא יש חילוק בין פנימי למקיף, אולם לעת"ל יתאחדו. ומה שהשתא הדיקנא חלוק מאח"פ זהו מצד שהם שורש לאבי"ע שבו יש חילוק בין מקיף לפנימי. אולם לעת"ל שיתגלה עצמות אורות אח"פ ודיקנא לא כשורש לאבי"ע אין בהם חילוק. ולכך אין ראיה ממנחת שבת. וכן מהות העליה. השתא אין עליה גמורה ומבשרי אחזה כמ"ש בכוונות. אולם לעת"ל, כשם שהיה ירידה גמורה מאח"פ לאבי"ע, כן יהא עליה גמורה. ועומק הנ"ל האם מקישים תחתון לעליון כפשוטו, או שכל אחד כפי ערכו, כמ"ש הלשם פעמים רבות. ותולדות הנ"ל, השתא אח"פ ודיקנא חלוקים, פנימי ומקיף חלוק. לעת"ל יתאחדו, ולכך אינו אלף בפני עצמו. השתא העליה אינה גמורה, לעת"ל עליה גמורה של אבי"ע בשערות ואח"פ.

¹ שו"ת בלבבי משכן אבנה · אחרי-קדושים תשפ"ב [238-239] מהארניון

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן
לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 · פקס 03-548-05294

ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302

info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

ספר עולם ברור - בחניות בארץ בקרוב

המאמרים שבאו בספר זה, רובם נערכו מתוך סדרת שיעורים שניתנה במוצאי שבתות משנת תשע"ב עד שנת תשע"ח, בעיר בני ברק. על תפלת שמונה עשרה נמסרו כמאה ושבעים שיעורים, מתוכם נערכו ארבעה מאמרים, ועל פרשיות השבוע נמסרו כשבעים שיעורים, ומתוכם נערכו עשרים מאמרים. כל שיעור מקיף ומברר נקודה אחת בהלכות דעות וחובות הלבבות, ונותן מבט שורשי ומעשי בדרך הישרה שיבור לו האדם.

השיעורים נמסרו באופן של בנין, וקטע מתחבר לקודמו, ועל כן נצרך עיון המקיף את כל המאמר בשלימות, שימת לב וישוב דעת, להבנת הדברים בדקותם על בוריים.

מלאכת העריכה נעשתה ביד אומן מתוך תמלול מדויק, וניתנה שימת לב רבה לשמירה על צביון צורת מסירת השיעור במקורו.

שיעורים אלו נמסרו בזמן קצוב של כחצי שעה, וניתן לשומעם באמצעות מערכת השיעורים של קול הלשון. בסוף כל מאמר צויינה השלוחה למציאת השיעור. השלוחות צויינה הן לפי מספרם בקו הטלפון, והן לפי שמותם, על מנת להקל על מציאתם גם בעמדות קול הלשון שבמרכזי תורה ותפלה.

מאמרים כ"ו כ"ז נערכו מתוך שיחות שנמסרו לבחורי ישיבה גדולה, כהכנה לקראת חג מתן תורה.

בחלקו האחרון של הספר מופיעים "מאמרי התקופה" - שיעורים שנמסרו לאור תקופתנו, וכן מאמר נוגע לתקופתנו מאת הגה"צ רבי שמשון דוד פינקוס זצ"ל, היוצא לאור לראשונה.

